

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

GIÁO TRÌNH
NHỮNG NGUYÊN LÝ CƠ BẢN
CỦA CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN

(Dành cho sinh viên đại học, cao đẳng
khối không chuyên ngành Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh)

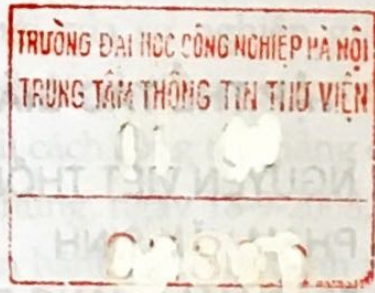
NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

GIÁO TRÌNH NHỮNG NGUYÊN LÝ CƠ BẢN CỦA CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN

(Dành cho sinh viên đại học, cao đẳng
khối không chuyên ngành Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh)

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA
HÀ NỘI - 2009

**BAN CHỈ ĐẠO BIÊN SOẠN CHƯƠNG TRÌNH,
GIÁO TRÌNH CÁC MÔN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ:**

- TS. NGUYỄN VIỆT THÔNG - *Tổng Chủ biên*
- GS, TSKH. BÀNH TIẾN LONG
- PGS, TS. TRẦN THỊ HÀ
- TS. PHAN MẠNH TIẾN
- TS. NGUYỄN TIẾN HOÀNG
- ThS. VŨ THANH BÌNH - *Tổng Thư ký*

**BAN BIÊN SOẠN
GIÁO TRÌNH NHỮNG NGUYÊN LÝ CƠ BẢN
CỦA CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN**

TS. PHẠM VĂN SINH - GS, TS. PHẠM QUANG PHAN
(*Đồng Chủ biên*)

TẬP THỂ TÁC GIẢ

- TS. NGUYỄN VIỆT THÔNG
- TS. PHẠM VĂN SINH
- GS, TS. PHẠM QUANG PHAN
- PGS, TS. VŨ TÌNH
- PGS, TS. ĐOÀN ĐỨC HIẾU
- PGS, TS. ĐÀO PHƯƠNG LIÊN
- TS. DƯƠNG VĂN DUYÊN
- TS. TRẦN HÙNG
- CN. NGUYỄN ĐĂNG QUANG

CHÚ DẪN CỦA NHÀ XUẤT BẢN

Dưới sự chỉ đạo của Trung ương, từ năm 2004, Bộ Giáo dục và Đào tạo phối hợp với Nhà xuất bản Chính trị quốc gia xuất bản bộ giáo trình dùng trong các trường đại học và cao đẳng trong cả nước gồm 5 bộ môn: Triết học Mác - Lênin, Kinh tế Chính trị Mác - Lênin, Chủ nghĩa xã hội khoa học, Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam, Tư tưởng Hồ Chí Minh. Trải qua bốn năm, bộ giáo trình đã góp phần quan trọng đối với nhiệm vụ giáo dục lý luận chính trị cho học sinh, sinh viên - đội ngũ trí thức trẻ của nước nhà; đào tạo nguồn nhân lực, tiến hành thắng lợi sự nghiệp đổi mới đất nước.

Trước thực tiễn mới của sự nghiệp giáo dục và đào tạo, quán triệt đường lối về đổi mới công tác tư tưởng, lý luận của Đảng và chủ trương cải cách công tác giảng dạy, học tập bậc đại học và cao đẳng nói chung, ngày 18-9-2008, Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo đã ban hành chương trình mới và tổ chức biên soạn, phối hợp với Nhà xuất bản Chính trị quốc gia xuất bản bộ giáo trình các môn học lý luận chính trị do TS. Nguyễn Viết Thông làm Tổng Chủ biên (dành cho sinh viên đại học, cao đẳng khối không chuyên ngành Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh) gồm ba môn:

- Giáo trình *Những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác - Lênin*.

- Giáo trình *Tư tưởng Hồ Chí Minh*.

- Giáo trình *Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam*.

· Giáo trình *Những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác - Lênin* do tập thể các nhà khoa học, giảng viên có kinh nghiệm của một số trường đại học biên soạn, TS. Phạm Văn Sinh và GS, TS. Phạm Quang Phan đồng chủ biên đã thực sự đáp ứng yêu cầu mới của thực tiễn giảng dạy và học tập hiện nay của học sinh, sinh viên. Trong lần xuất bản đầu tiên này giáo trình khó tránh khỏi những hạn chế nhất định. Các tác giả và những người biên tập rất mong nhận được ý kiến đóng góp của bạn đọc để tiếp tục hoàn chỉnh trong lần xuất bản sau.

Xin trân trọng giới thiệu với bạn đọc.

Tháng 2 năm 2009

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

MỤC LỤC

	<i>Trang</i>
<i>Chú dẫn của Nhà xuất bản</i>	5
<i>Lời nói đầu</i>	7
<i>Chương mở đầu: Nhập môn những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác - Lênin</i>	9

PHẦN THỨ NHẤT

THẾ GIỚI QUAN VÀ PHƯƠNG PHÁP LUẬN TRIẾT HỌC CỦA CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN

33

<i>Chương I: Chủ nghĩa duy vật biện chứng</i>	35
<i>Chương II: Phép biện chứng duy vật</i>	63
<i>Chương III: Chủ nghĩa duy vật lịch sử</i>	127

PHẦN THỨ HAI

HỌC THUYẾT KINH TẾ CỦA CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN VỀ PHƯƠNG THỨC SẢN XUẤT TƯ BẢN CHỦ NGHĨA

187

<i>Chương IV: Học thuyết giá trị</i>	189
<i>Chương V: Học thuyết giá trị thặng dư</i>	223
<i>Chương VI: Học thuyết về chủ nghĩa tư bản độc quyền và chủ nghĩa tư bản độc quyền nhà nước</i>	313

PHẦN THỨ BA
LÝ LUẬN CỦA CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN
VỀ CHỦ NGHĨA XÃ HỘI

<i>Chương VII: Sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân và cách mạng xã hội chủ nghĩa</i>	355
<i>Chương VIII: Những vấn đề chính trị - xã hội có tính quy luật trong tiến trình cách mạng xã hội chủ nghĩa</i>	357
<i>Chương IX: Chủ nghĩa xã hội hiện thực và triển vọng</i>	416
	463

Chú thích của Việt xuất bản
 Lời nói đầu
 Chương mở đầu: Nhập môn những nguyên lý cơ bản
 của chủ nghĩa Mác - Lênin

PHẦN THỨ NHẤT
THÉ GIỚI QUAN VÀ PHƯƠNG PHÁP LUẬN
TRIẾT HỌC CỦA CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN

<i>Chương I. Chủ nghĩa duy vật biện chứng</i>	38
<i>Chương II. Phép biện chứng duy vật</i>	35
<i>Chương III. Chủ nghĩa duy vật lịch sử</i>	63

PHẦN THỨ HAI
HỌC THUYẾT KINH TẾ CỦA CHỦ NGHĨA MÁC
LÊNIN VỀ PHƯƠNG THỨC SẢN XUẤT TƯ BẢN

CHỦ NGHĨA	127
<i>Chương IV. Học thuyết giá trị</i>	189
<i>Chương V. Học thuyết giá trị thặng dư</i>	223
<i>Chương VI. Học thuyết về chủ nghĩa tư bản độc quyền</i>	313
<i>và chủ nghĩa tư bản độc quyền nhà nước</i>	313

Chịu trách nhiệm xuất bản
TS. NGUYỄN DUY HÙNG
Chịu trách nhiệm nội dung
TS. HOÀNG PHONG HÀ

Biên tập nội dung: TS. TRỊNH ĐÌNH BẢY
BAN SÁCH GIÁO KHOA - THAM KHẢO
Trình bày bìa: PHÙNG MINH TRANG
Chế bản vi tính: PHÒNG CHẾ BẢN
Sửa bản in: PHÒNG BIÊN TẬP KỸ THUẬT
Đọc sách mẫu: BAN SÁCH GIÁO KHOA - THAM KHẢO

in 5 000 cuốn, khổ 14,5x20,5cm, tại Nhà in Hà Nội - Công ty Sách
Hà Nội 67 Phố Đức Chính - Ba Đình - Hà Nội. Số đăng ký KHXB
41-2003/CXB/457-764/XBCTQG. Quyết định xuất bản số 3282-
QĐ/XBCTQGST ngày 02/6/2003. Số m: 210-3. In xong và nộp
lưu chiểu tháng 6 năm 2003.